

појавила у САД (у XVIII веку) и то у Пенсилванији, у облику установе цензората а после тога и у Француској у време њене Револуције, и то у облику Великог националног жирија или облику Сената у време Другог француског царства од 1852. год.

Француска је и данас пример специјализоване контроле уставности коју врши посебан орган – Уставни савет и то је контрола коју он врши превентивно мада она изузетно може бити и накнадна. Уставни савет је установљен Уставом Републике од 1958. год. и њега чини девет чланова (изабрана на девет година) од којих три именује председник Републике, три председник Националне скупштине и три председник Сената, с тим да су по положају пуноправни чланови Савета и бивши председници Републике. Поред осталих овлашћења, Уставни савет врши и претходну (превентивну) контролу или оцену уставности закона, и то обавезно пре промулгације закона и те одредбе закона које Уставни савет прогласи као неуставне не могу се прогласити нити примењивати. Оне су коначне и делују према свима (*erga omnes*).

в) Систем судске контроле уставности (редовни судови)

Овај систем је данас веома развијен у свету и сматра се да је ефикаснији од оног у коме се контрола уставности (законитости) поверава другим, пре свега политичким органима. Ова судска контрола уставности има више облика и појављује се или као контрола коју врше сви редовни судови или као контрола коју врши само један – врховни редовни суд. Сматра се да је ова контрола од стране суда примерена самој судској функцији јер када решава конкретни случај или спор, суд је позван и да по службеној дужности цени да ли је пропис по коме решава конкретни спор у сагласности са уставом и законом или не. У том смислу ова судска контрола значи право суда да испитује сагласност општих аката државе са уставом и законима и да, у случају да су са њима несагласни ништи или не прихвата. Ову контролу уставности општих аката суд врши приликом решавања конкретног спора (као споредно, претходно питање) и она важи само за стране у спору или, како се каже, делује *inter partes* мада сама одлука судова у неким земљама, пре свега англосаксонским, има шири значај и карактер општег правила (прецедента) по коме се решавају и будући сродни случајеви. Но, о самом питању уставности једног закона по коме се решава конкретни спор, судови могу да имају различити став (нпр.